

Dosarul nr. 2ra-212/2022
2-17006408-01-2ra-17022022

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Central (D. Cherdivara)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (D. Fujenco, A. Mironov, L. Caraianu)

DECIZIE

03 august 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Maria Ghervas
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Grigore Ceban,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Anke Möbis
împotriva lui Grigore Ceban, intervenient accesoriu Compania de Asigurări „Alliance
Insurance Group” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea prejudiciului material și
moral,
împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat,

c o n s t a t ă :

La 05 ianuarie 2015, Anke Möbis, reprezentată de avocatul Vitalie Iordachi, a
depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Grigore Ceban privind repararea
prejudiciului material în sumă de 955 000 lei și a prejudiciului moral în sumă de 100
000 lei, cât și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 22 920 lei.

În motivarea acțiunii, partea reclamantă a menționat că începând cu data de 08
ianuarie 2012 împreună cu un grup de prieteni s-a aflat în concediu de odihnă în
stațiunea de schi Sölden, Austria.

La 11 ianuarie 2012, împreună cu grupa sa de prieteni (8 persoane) s-au deplasat
din hotel spre pârtia de schi. În aceea zi, până la ora 10.30 a efectuat mai multe urcușuri
și coborâri pe pistă. Aproximativ la ora 11.45 au făcut pauză pentru a lua prânzul
împreună cu prietenii. Băuturi alcoolice nu a consumat în aceea zi. Ulterior, aproximativ
la ora 12.00, s-a despărțit de grup, continuând să schieze în tempo lent pe pista nr. 4,
aproximativ la ora 12.15, a fost lovită din spate de către Grigore Ceban. În rezultatul
accidentului reclamanta a suferit o serie de vătămări corporale grave. A doua zi pîrîtul
Grigore Ceban a fost audiat de către reprezentanții poliției locale unde a declarat că nu-

și amintește circumstanțele accidentului și că deține polița de asigurare a companiei „Victoriasig” SA.

Reclamanta susține că începând cu 11 ianuarie 2012 și până la 14 ianuarie 2012 s-a aflat în staționarul spitalului Sf. Vinzenz, fiind diagnosticată cu o serie de fracturi și contuzie. Ulterior, a fost transferată în Departamentul de traumatologie și recuperare chirurgicală a spitalului Klinikum din Frankfurt pe Oder unde s-a aflat de pe 14 ianuarie 2012 până pe 19 ianuarie 2012. Tot în spitalul Klinikum din Frankfurt pe Oder s-a aflat în perioadele 21 februarie 2012 - 02 martie 2012 și de pe 21 mai 2012 până pe 25 mai 2012.

În scopul recuperării prejudiciilor cauzate reclamantei Anke Möbis, avocatul reclamantei Daniel Markisch s-a adresat către pârât cu scrisoare prin care i-a adus la cunoștință faptul că reprezintă interesele reclamantei, solicitând numele complet al asiguratorului despre care a comunicat la interogatoriul poliției din 12 ianuarie 2012, adresa poștală a asiguratorului și numărul poliței de asigurare complet. Însă, nu a primit nici un răspuns la solicitare.

Astfel, la 28 aprilie 2013, profesorul și doctorul habilitat Wolfgang Senst a întocmit opinia sa de expert, vis-a-vis de accidentul de schi produs la 11 ianuarie 2012. Conform concluziei acestuia între accidentul de schi și rezultatele traumatismelor suferite de reclamantă există o legătură cauzală directă și din cauza vătămărilor grave suferite de reclamantă și ținând cont de natura acestora pârâtul a accidentat-o pe reclamantă din spate având viteză mare.

Prin încheierea din 06 ianuarie 2015 Judecătoria Cimișlia, sediul Central, în temeiul art. 170 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă a restituit cererea de chemare în judecată depusă de Anke Möbis împotriva lui Ceban Grigore cu privire la repararea prejudiciului material și moral (f.d.3, vol. I).

Prin decizia din 16 aprilie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost admis recursul declarat de avocatul Vitalie Iordachi în interesele Anke Möbis, a fost casată încheierea din 06 ianuarie 2015 a Judecătoria Cimișlia, sediul Central, cu remiterea cauzei în aceeași instanță de judecată la etapa de primire a cererii de chemare în judecată pentru verificarea corespunderii cu celelalte exigențe procesuale (f.d. 28-30, vol. I).

Prin încheierea din 05 mai 2015 a Judecătoria Cimișlia, sediul Central, în temeiul art. 459 alin. (4) din Codul de procedură civilă, a fost refuzată în primirea cererii de chemare în judecată (f.d. 37, vol. I)

Prin decizia din 29 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost admis recursul declarat de avocatul Vitalie Iordachi în interesele Anke Möbis și a fost casată încheierea 05 mai 2015 a Judecătoria Cimișlia, sediul Central, cu restituirea cauzei pentru examinare în fond în aceeași instanță (f.d. 95-97, vol. I).

În cadrul ședinței de judecată reprezentantul reclamantei avocatul Vitalie Iordachi a solicitat încasarea din contul lui Grigore Ceban în beneficiul Anke Möbis a venitului ratat în mărime de 208 717 euro, echivalentul în lei moldovenești la data pronunțării hotărârii judecătorești, prejudiciul moral în cuantum de 100 000 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1 200 euro și serviciile de traducere în sumă de 4 025 lei.

Prin hotărârea din 20 ianuarie 2017 a Judecătoria Cimișlia, sediul Central, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Anke Möbis

împotriva lui Grigore Ceban, cu privire la încasarea prejudiciului material și moral (f.d. 96, 102-104, vol. II).

Prin decizia din 01 februarie 2018 a Curții de Apel Comrat a fost admisă cererea de apel depusă de avocatul Vitalie Iordachi în interesele Anke Möbis, casată integral hotărârea din 20 ianuarie 2017 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță în alt complet de judecată (f.d. 194, 195-201, vol. II).

Prin încheierea din 05 aprilie 2018 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Compania de Asigurări „Alliance Insurance Group” Societate pe Acțiuni (f.d. 212-213, vol. II).

Rejudecând cauza în fond, Judecătoria Cimișlia, sediul Central, prin hotărârea din 23 iunie 2020 a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Anke Möbis împotriva lui Grigore Ceban, intervenient accesoriu Compania de Asigurări „Alliance Insurance Group” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea prejudiciului material și moral (f.d. 121-128-134, vol. III).

Pentru a hotărî astfel prima instanță a concluzionat că reclamanta nu a prezentat probe pertinente și admisibile care să dovedească faptul că pârâtul se face vinovat de comiterea incidentului.

Instanța de fond a constatat că deși partea reclamantă invocă faptul că vinovat de comiterea incidentului în rezultatul căruia Anke Mobis a suferit un șir de traumatisme în legătură cu care fapt și s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată, instanței de judecată nu i-au fost prezentate probe în sensul prevederilor art. 1398 din Codul civil (în redacția în vigoare la 08 ianuarie 2012).

Corespunzător, instanța de fond nu a reținut ca probă și/sau înscris opinia profesorului habilitat, medicului Wolfgnagn Sensst din 28 aprilie 2013 (f.d. 169, vol. I), care ar confirma culpa pârâtului de comiterea accidentului soldat cu cauzarea vătămarilor corporale.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 02 iulie 2020, avocatul Vitalie Iordachi a declarat apel nemotivat în interesele Anke Möbis, iar la 12 noiembrie 2020, a prezentat cererea de apel motivată, solicitând casarea integrală a hotărârii din 23 iunie 2020 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii (f.d. 124, 147-149, vol. III).

Prin decizia din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat a fost admis apelul declarat de avocatul Vitalie Iordachi în interesele Anke Möbis, casată integral hotărârea din 23 iunie 2020 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi prin care a fost admisă parțial acțiunea.

S-a încasat din contul lui Grigore Ceban în beneficiul Anke Möbis prejudiciul material în sumă de 955 000 lei, prejudiciul moral în sumă de 70 000 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1000 euro convertiți în lei moldovenești conform cursului Băncii Naționale a Moldovei la momentul executării, cheltuielile suplimentare pentru serviciile de traducere în sumă de 4025 lei și taxa de stat achitată în instanța de apel în sumă de 18 825 lei.

În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate (f.d. 33, 40-49, vol. IV).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că instanța de fond incorect a elucidat și constatat circumstanțele cauzei, nu a verificat și apreciat obiectiv probele prezente la materialele cauzei, stabilind eronat circumstanțele de fapt și aplicând incorect legislația pertinentă care guvernează raportul litigios.

Instanța de apel a constatat că conform raportului final al Inspectoratului de Poliție Sölden, dosarul cu nr.B6/400/2012 din 28 ianuarie 2012, s-a stabilit că la data de 11 ianuarie 2012, ora 12.15, pe pârtia nr. 4, roșie, în regiunea 6450 Sölden, Austria, a fost înregistrată coliziunea între doi schiori, Möbis Anke, cetățean a Republicii Federale Germania și Ceban Grigore, cetățean al Republicii Moldova. Respectiv, în urma impactului fizic dintre Anke Möbis și Ceban Grigore ambii au avut leziuni fizice, doar că apelanta a suferit traume mult mai considerabile decât intimatul.

Instanța de apel a stabilit că suportarea traumatismelor de către Anke Möbis sunt confirmate prin probele anexate la materialele cauzei, înregistrarea traumatismelor care sunt traduceri autorizate a înscrisurilor din limba germană anexate la materialele cauzei și planșele fotografice prin care se confirmă faptul că Anke Möbis în urma accidentului i s-a stabilit diagnoze: comoție cerebrală; contuzia umărului drept; hemotorax pe partea dreaptă; fractură cominutivă radiusului proximal al femurului drept; diagnoză suplimentară: maladia Scheuermann; tendinoza pîntenului calcanean drept.

Instanța de apel a stabilit vinovăția lui Grigore Ceban în comiterea accidentului de pe pârtia de schi la data de 11 ianuarie 2012, iar alegațiile avocatului Loboda Vladimir în interesele lui Grigore Ceban, precum că ultimul a fost lovit de Anke Möbis și nu invers, au fost respinse și apreciate ca modalitate de apărare a clientului său.

Astfel, instanța de apel a reținut ca pertinente concluziile medicului specialist Wolfgang Senst, care a indicat că între caracterul violent al impactului avut loc în accidentul de schi, pe de o parte, și consecințele manifestate sub forma traumatismelor cauzate doamnei Anke Möbis, pe de altă parte, există o legătură directă. Mai exact, Wolfgang Senst a precizat că, în funcție de intensitatea și tipul forțelor ce acționează asupra corpului uman, leziunile provocate se diferențiază prin localizare, tipul, forma și gravitatea traumatismelor, precum și ordinea leziunilor cutanate. Totodată, în concluziile anexate la materialele cauzei se specifică că în urma examinării caracteristicilor leziunilor cauzate doamnei Anke Möbis, specialistul Wolfgang Senst a constatat că acestea au rezultat dintr-o lovitură puternică în spate (f.d. 169, vol. I).

Corespunzător instanța de apel a respins ca nefondată critica intimatului precum că nu poate fi reținută opinia medicului Wolfgang Sents care a relatat despre corelația dintre violența accidentului și consecințele leziunilor și a concluzionat că instanța de fond eronat a respins ca proba opinia medicului Wolfgang Sents or, înscrisul dat deși nu confirmă în mod direct culpa intimatului Ceban Grigore, conține expunerea medicului specialist referitor la mecanismul, care ar fi produs vătămarea corporală a reclamantei Anke Möbis.

Totodată, din conținutul înscrisurilor prezentate de către partea apelantă se atestă că în urma anchetei efectuată de către poliția din Austria, dosar nr. B6/400/2012 din data de 28 ianuarie 2012 (f.d.141-154, vol. I), reiese că la 10 februarie 2012, procuratura orașului Innsbruck, Austria, a notificat persoana acuzată Anke Möbis cu privire la

încheierea anchetei penale intentate în privința sa, deoarece nu există temeii pentru continuarea urmăririi penale.

Instanța de apel a constatat ca fiind dovedită vinovăția intimatului Grigore Ceban în comiterea traumelor fizice apelantei Anke Möbis or, faptul dat se confirmă prin probele anexate la materialele cauzei și care au fost analizate supra: Raportul final al Inspectoratului de poliție din regiunea Sölden, Austria, concluziile medicale cu traduceri acestora din limba germană, cât și probele fotografice anexate, care luate în cumul formează opinia instanței asupra vinovăției intimatului. Instanța a notat că, constatarea vinovăției în cadrul unui proces civil nu impune prezența unor acte a organelor de drept or, concluziile despre vinovăție rezultă din actele care au fost prezentate instanței.

Totodată, potrivit regulilor de conduită pe pârtie emise de Federația Internațională de Schi (f.d. 31, vol. II), Cebanu Grigore, din declarațiile personale, fiind un schior cu experiență redusă urma să schieze cu maximă prudență astfel încât să nu pună în pericol pe alții, sau să nu rănească pe ceilalți. Intimatul urma să schieze cu viteză optimă și să păstreze spațiu suficient pentru manevre. Mai mult, fiind un schior cu experiență medie nu trebuia să se deplaseze pe pârtia de culoare roșie, care este o pârtie pentru persoane cu experiență mult mai mare decât a dânsului. Din declarațiile intimatului, instanța de apel a constatat că acesta a declarat că cunoaște regulile de conduită pe pârtie, dar contrar celor declarate, s-a constatat că Grigore Ceban în cazul dat nu a purtat casca de protecție care era obligatorie în special pentru coborârea pe pârtia de culoare roșie.

În privința dovedirii vinovăției, instanța de apel a notat că, dat fiind caracterul subiectiv, intern, al acestui element, dovada directă este practic imposibilă, victimei putându-i-se cere să dovedească numai elementele exterioare de comportament, respectiv fapta autorului, caracterul ilicit obiectiv al acestei fapte, legătura de cauzalitate dintre această faptă și prejudiciu, eventualele circumstanțe de loc și de timp.

Instanța de apel a constatat comiterea prejudiciului material apelantei Anke Möbis de către intimatul Grigore Ceban or, potrivit înscrisurilor analizate, începând cu data de 11 ianuarie 2012 și până pe 14 ianuarie 2012 apelanta Anke Möbis, în urma accidentului de schi suferit, s-a aflat în staționarul spitalului Sf. Vinzenz fiind diagnosticată cu o serie de fracturi și contuzii: comoție cerebrală, contuzia umărului drept, hemotorax pe partea dreaptă, fractura cominutivă a radiusului proximal al femurului drept; și diagnoză suplimentară: maladia Scheuermann, tendinoza pîntenului calcanean drept. (vol. 1, f.d. 151).

Ulterior, Anke Möbis a fost transferată în Departamentul de traumatologie și recuperare chirurgicală a spitalului Klinikum din Frankfurt pe Oder unde s-a aflat în perioadele: 14 ianuarie 2012 - 19 ianuarie 2012, 21 februarie 2012 - 02 februarie 2012, 21 mai 2012 - 25 mai 2012 (f.d. 160-161, 174-175, vol. 1).

Instanța de apel a mai constatat că pe parcursul perioadelor menționate supra, apelanta Anke Möbis a suportat mai multe intervenții chirurgicale și a avut prin consecință cheltuieli financiare.

Prin urmare, instanța de apel a dispus încasarea din contul lui Grigore Ceban în beneficiul Anke Möbis a prejudiciului material în sumă de 955 000 lei, conform cererii de chemare în judecată or, deși avocatul Iordachi Vitalie în interesele Anke Möbis în

pledoarii a solicitat încasarea venitului ratat în valoare de 208 717 euro, nu a înaintat cerere de majorare a cuantumului pretențiilor în sensul art. 60 din Codul de procedură civilă.

Instanța de apel a admis parțial pretenția privind încasarea prejudiciului moral, considerând că suma de 70 000 lei este una rezonabilă, proporțională în raport cu criteriile stabilite la caz și corespunde circumstanțelor cauzei, în rest, pretenția privind încasarea prejudiciului moral a fost respinsă.

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile martorilor Comerzan Corina, Cebanu Igor și Ceban Veronica.

Instanța de apel a dispus în conformitate cu art. art. 94 alin. (1), 96 din Codul de procedură civilă, încasarea sumei achitate pentru serviciile de traducere în mărime de 4025 lei, confirmată prin factura fiscală seria WH nr. 4321374 din 24 martie 2016 (f.d. 1, vol. II), cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1000 euro, confirmate prin ordinul de plată cu nr. 1 din 13 ianuarie 2021 (f.d. 212-213, vol. III).

Referitor la pretenția privind încasarea de la intimatul Ceban Grigore a taxei de stat pentru examinarea cauzei în instanța de apel, instanța de apel a admis-o și a încasat în temeiul art. 94 din Codul de procedură civilă, taxa de stat în sumă de 18 825 lei, confirmată prin ordinul de încasare a numerarului din 02 iunie 2017 (f.d. 157, vol. II).

La 27 ianuarie 2022, Grigore Ceban a depus recurs împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, solicitând casarea integrală a deciziei contestate, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii (f.d. 57-82, vol. IV).

În motivarea recursului, recurentul și-a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel menționând că instanța de apel a comis încălcări esențiale și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, ce constituie temei de a declara recurs în ordinea art. 432 alin. (2) lit. a), b), c) din Codul de procedură civilă.

În acest sens, recurentul a reiterat circumstanțele de fapt și de drept din referința prezentă atât la rejudecarea cauzei în fond, cât și la judecarea cauzei în ordine de apel, considerând că instanța de apel eronat a constatat vinovăția.

La 17 februarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs depusă de Grigore Ceban, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 86, vol. IV).

Prin referința depusă la 21 martie 2022, Anke Möbis, reprezentată de avocatul Vitalie Iordachi, a solicitat declararea inadmisibilă a recursului depus de Grigore Ceban (f.d. 91-92, vol. IV).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Referitor la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs constată că decizia instanței de apel a fost pronunțată la 10 noiembrie 2021, iar Curtea de Apel Comrat la 13 ianuarie 2022, prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc, a expediat în adresa părților copia deciziei pentru cunoștință (f.d. 50, vol. IV).

Potrivit copiei avizului de recepție se atestă că Ceban Grigore a recepționat decizia contestată la 14 ianuarie 2022 (f.d.51, vol. IV).

Prin urmare, instanța de recurs conchide că recursul depus la 27 ianuarie 2022 de Grigore Ceban, se consideră depus în termenul prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin încheierea din 22 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție a fost considerat admisibil recursul declarat de Grigore Ceban, împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat și transmis Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În corespundere cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Astfel, Colegiul lărgit a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate.

Examinând materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și urmează a fi respins din următoarele considerente.

În temeiul art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Materialele dosarului atestă că prin cererea de chemare în judecată înaintată Anke Möbis, reprezentată de avocatul Vitalie Iordachi, a solicitat încasarea din contul lui Grigore Ceban cu titlu de prejudiciu material în sumă de 955 000 lei, prejudiciul moral în sumă de 100 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 22 920 lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, Judecătoria Cimișlia, sediul Central, prin hotărîrea din 23 iunie 2020, a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Anke Möbis împotriva lui Grigore Ceban, intervenient accesoriu Compania de Asigurări „Alliance Insurance Group” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea prejudiciului material și moral (f.d. 121-128-134, vol. III).

Judecând apelul declarat de către avocatul Vitalie Iordachi în interesele Anke Möbis Curtea de Apel Comrat prin decizia din 10 noiembrie 2021 a admis apelul, a

casat integral hotărârea din 23 iunie 2020 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi prin care a fost admisă parțial acțiunea.

S-a încasat din contul lui Grigore Ceban în beneficiul Anke Möbis prejudiciul material în sumă de 955 000 lei, prejudiciul moral în sumă de 70 000 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1000 euro convertiți în lei moldovenești conform cursului Băncii Naționale a Moldovei la momentul executării, cheltuielile suplimentare pentru serviciile de traducere în sumă de 4025 lei și taxa de stat în sumă de 18 825 lei achitată în instanța de apel.

În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate (f.d. 33, 40-49, vol. IV).

Prin prisma criticilor formulate în cererea de recurs, Colegiul apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel, prin ce se impune respingerea recursului declarat cu menținerea deciziei din 10 noiembrie 2021 Curții de Apel Comrat din motivele ce succed.

Inițial, Colegiul consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al părții recurentului, dar va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza García Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84).

În dezvoltarea soluției sale, pentru debut, instanța de recurs consideră necesar a evidenția că instanța ierarhic inferioară corect s-a pronunțat în favoarea încasării prejudiciului material în sumă de 955 000 lei, a prejudiciului moral în sumă de 70 000 lei, cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1000 euro convertiți în lei moldovenești conform cursului Băncii Naționale a Moldovei la momentul executării, cheltuielilor suplimentare pentru serviciile de traducere în sumă de 4025 lei și taxa de stat în sumă de 18 825 lei achitată în instanța de apel.

Instanța de recurs menționează că va raporta circumstanțele prezentate mai sus la normele de drept relevante litigiului pe care le va aplica în redacția în vigoare până la 01 martie 2019. Or, conform art. 7 alin. (1) din Codul civil, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Conform art. 14 alin. (1), (2) din Codul civil, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.

Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

Conform art. 1398 alin. (1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În conformitate cu normele legale citate, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului

patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

În sensul art. 1398 alin. (1) din Codul civil, pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplinește temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale este componenta delictului civil. Componenta delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale.

Componenta delictului civil include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăție. Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, conform regulii generale, exclude răspunderea delictuală. Nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu. Prejudiciul constituie consecințele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective.

Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită și prejudiciu să existe un raport causal. Raportul causal este și condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite. Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăția autorului faptei ilicite.

Astfel, în cazul înaintării unei acțiuni cu privire la repararea prejudiciului material cauzat, reclamantul Anke Möbis, are obligația de a prezenta instanței de judecată în acord cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, probe care să confirme cauzarea prejudiciului material, precum și probe care ar confirma întinderea prejudiciului revendicat

În cardul procesului judiciar s-a constatat că conform raportului final al Inspectoratului de Poliție Sölden, dosarul cu nr.B6/400/2012 din 28 ianuarie 2012, la 11 ianuarie 2012, ora 12.15, pe pârtia nr. 4, roșie, în regiunea 6450 Sölden, Austria, a fost înregistrată coliziunea între doi schiori, Anke Möbis, cetățean a Republicii Federale Germania și Ceban Grigore, cetățean al Republicii Moldova.

În urma accidentului produs, s-a stabilit că ambele persoane implicate au suferit leziuni grave și au fost aduse cu elicopterul serviciului medical de urgență Alpin2 la spitalul Zams. Ambele persoane nefiind capabile de a munci mai mult de 14 zile.

Din materialele cauzei rezultă că în urma accidentului de schi, începând cu data de 11 ianuarie 2012 și până pe 14 ianuarie 2012 Anke Möbis, s-a aflat în staționarul spitalului Sf. Vinzenz fiind diagnosticată cu o serie de fracturi și contuzii: comotie cerebrală, contuzia umărului drept, hemotorax pe partea dreaptă, fractura cominutivă a radiusului proximal al femurului drept; diagnoză suplimentară: maladia Scheuermann, tendinoza pintenului calcanean drept (f.d. 151, vol. I).

Ulterior, Anke Möbis a fost transferată în Departamentul de traumatologie și recuperare chirurgicală a spitalului Klinikum din Frankfurt pe Oder unde s-a aflat de pe 14 ianuarie 2012 - 19 ianuarie 2012. Tot în spitalul Klinikum din Frankfurt pe Oder reclamanta s-a aflat în perioada 21 februarie 2012 - 02 februarie 2012 și 21 mai 2012 - 25 mai 2012 (f.d. 160-161, 174-175, vol. I).

Potrivit concluziilor medicului specialist Wolfgang Senst, care a indicat că între caracterul violent al impactului avut loc în accidentul de schi, pe de o parte, și consecințele manifestate sub forma traumatismelor cauzate doamnei Anke Möbis, pe de altă parte, există o legătură directă. Mai exact, Wolfgang Senst a precizat că, în funcție de intensitatea și tipul forțelor ce acționează asupra corpului uman, leziunile provocate se diferențiază prin localizarea, tipul, forma și gravitatea traumatismelor, precum și ordinea leziunilor cutanate. Totodată, în concluziile anexate la materialele cauzei se specifică că, în urma examinării caracteristicilor leziunilor cauzate doamnei Anke Möbis, specialistul Wolfgang Senst a constatat că acestea au rezultat dintr-o lovitură puternică în spate (f.d. 169, vol. I).

Tot din actele cauzei rezultă că în urma anchetei efectuată de către poliția din Austria, dosar nr. B6/400/2012 din 28 ianuarie 2012 (f.d. 141-154, vol. I), reiese că la 10 februarie 2012, procuratura orașului Innsbruck, Austria, a notificat persoana acuzată Anke Möbis cu privire la încheierea anchetei penale intentate în privința sa, deoarece nu există teme pentru continuarea urmăririi penale (f.d. 170, vol. I).

La caz, se reține ca fiind întemeiat raționamentul instanței de apel referitor la probarea vinovăției intimatului Grigore Ceban în comiterea traumelor fizice intimatei Anke Möbis în rezultatul impactului avut loc în accidentul de schi, concluzie formată în urma aprecierii Raportului final al Inspectoratului de poliție din regiunea Sölden, Austria, concluziile medicale cu traduceri acestora din limba germană, cât și probele fotografice anexate.

Mai mult, în privința înscrisului la care face referire partea reclamantă care ar confirma vinovăția pârâtului, anume opinia profesorului habilitat, medic Wolfgnagn Senst din 28 aprilie 2013, Colegiul relevă că, acest mijloc de probă a fost apreciat de instanța de apel în conformitate cu rigorile art. 130 din Codul de procedură civilă, coroborându-l cu celelalte probe din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, în special datele și informațiile medicale prezentate de reclamantă (f.d. 180 – 202, vol. I).

Ca urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reiterează că, potrivit regulilor de conduită pe pârtie emise de Federația Internațională de Schi (f.d. 31, vol. II), Cebanu Grigore, din declarațiile personale, fiind un schior cu experiență redusă urma să schieze cu maximă prudență astfel încât să nu pună în pericol pe alții, sau să nu rănească pe ceilalți.

De altfel, recurentul fiind un schior cu experiență medie nu trebuia să se deplaseze pe pârtia de culoare roșie, care este o pârtie pentru persoane cu experiență mult mai mare decât a dânsului. Cu atât mai mult că dânsul a confirmat că cunoaște regulile de conduită pe pârtie, dar contrar celor declarate, s-a constatat că Grigore Ceban în cazul dat nu a purtat cască de protecție care era obligatorie în special pentru coborârea pe pârtia de culoare roșie.

Distinct de aceste constatări, Colegiul lărgit atestă că la materialele cauzei a fost anexat un înscris intitulat beneficiul nerealizat de Anke Möbis în raport cu venitul mediu până la accident, potrivit căruia venitul ratat al intimatei din anul 2012 până în anul 2015 constituie suma de 208 717 euro, sumă solicitată a fi încasată în cadrul dezbaterilor judiciare, însă contrar prevederilor art. 60 din Codul de procedură civilă,

avocatul Iordachi Vitalie în interesele Anke Möbis nu a înaintat cerere de majorare a sumei pretențiilor.

În această ordine de idei, Colegiul lărgit conchide că instanța de apel întemeiat a adoptat hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant, conform art. 240 alin. (3) din Codul de procedură civilă, încasând din contul lui Grigore Ceban în beneficiul Anke Möbis cu titlu de prejudiciu material suma de 955 000 lei.

Colegiul reține relevante prevederile art. 1418 alin. (1) din Codul civil, că în caz de vătămare a integrității corporale sau de altă vătămare a sănătății, autorul prejudiciului are obligația să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacității de muncă, precum și cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătății – de tratament, de alimentație suplimentară, de protezare, de îngrijire străină, de cumpărarea unui vehicul special, de reciclare profesională etc.

Iar potrivit art. 1420 alin. (1), (2) din Codul civil, plata despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces se efectuează în rate lunare. Compensarea cheltuielilor ce vor fi suportate din cauza vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății poate fi stabilită cu anticipație, în baza avizului organului medical abilitat, inclusiv pentru achitarea prealabilă a serviciilor și bunurilor necesare, ca foaie la sanatoriu, bilete de călătorie, mijloace speciale de transport etc.

Pe această cale, instanța de recurs opinează că soluția instanței de apel în privința admiterii pretenției privind prejudiciu material în mărime de 955 000 lei este întemeiată, fiind probată legătura de cauzalitate dintre leziunile cauzate de către Grigore Ceban și ulterioarele intervenții chirurgicale ale Anke Möbis, argumentată și întemeiată pe probe pertinente și admisibile, care dovedesc fără dubii poziția și solicitările intimei Anke Möbis în privința lui Grigore Ceban.

Din perspectivă evocată, instanța de recurs respinge ca nefondate și declarative argumentele recurentului precum că instanța de apel în mod arbitrar a încasat din contul lui Grigore Ceban în beneficiul Anke Möbis suma de 955 000 lei, cu titlu de prejudiciu material, fără a argumenta soluția dată în acest sens, în condițiile în care s-a stabilit la judecarea cauzei că acest capăt de cerere a fost clarificat complet în baza probelor prezentate.

În ceea ce privește repararea prejudiciului moral, instanța de recurs învederează că soluția adoptată de instanța de apel a fost guvernată de prevederile art. 1422 din Codul civil.

Colegiul lărgit notează că problema stabilirii despăgubirilor morale nu trebuie privită ca o cuantificare economică a unor drepturi și valori nepatrimoniale (cum ar fi demnitatea, onoarea, ori suferința psihică încercată de cel ce le pretinde), ci ca o evaluare complexă a aspectelor în care vătămările produse se exteriorizează, supusă puterii de apreciere a instanțelor de judecată. Deși stabilirea quantumului sumelor echivalente unui prejudiciu nepatrimonial include o doză de aproximare, instanța trebuie să aibă în vedere o serie de criterii stabilite orientativ de legislator în art. 1423 din Codul civil, cum ar fi: caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce

satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

În opinia Colegiului, suma de bani acordată cu titlu de daune morale nu trebuie să devină o sursă de îmbogățire pentru victimă, însă nici nu poate avea un caracter pur simbolic, dar trebuie să reprezinte atât cât este necesar pentru a-i ușura ori compensa, în măsura posibilă, suferințele pe care le-a îndurat sau eventual mai trebuie să le îndure.

Pornind de la raționamentele redate, instanța de recurs consideră că instanța de apel corect a admis parțial pretenția privind repararea prejudiciului moral, stabilind mărimea compensației în cuantum de 70 000 lei, ținând cont de faptul că la caz s-a constatat că intimatei Anke Möbis i-au fost cauzate suferințe fizice și psihice majore, iar viața obișnuită pe care o avea înainte de accident i-a fost afectată grav și ireversibil pentru o perioadă îndelungată.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel temeinic și legal a admis cerința cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, deoarece Anke Möbis a probat că aceste cheltuieli în cuantum de 1000 euro care au fost achitate și confirmate prin ordinul de plată cu nr. 1 din 13 ianuarie 2021 (f.d. 212-213, vol. III), respectiv se atestă că cheltuielile de asistență juridică sunt reale, necesare și rezonabile. Or, în conformitate cu art. 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Subsecvent, instanța de apel întemeiat a dispus în conformitate cu art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, încasarea din contul lui Grigore Ceban a sumei achitate pentru serviciile de traducere în mărime de 4025 lei, confirmată prin factura fiscală seria WH nr. 4321374 din 24 martie 2016 (f.d.1, vol. II), cât și a taxei de stat pentru examinarea cauzei în instanța de apel în sumă de 18 825 lei, confirmată prin ordinul de încasare a numerarului din 02 iunie 2017 (f.d. 157, vol. II).

În aceste condiții, nu pot fi reținute argumentele recurentului precum că instanța de apel la examinarea cauzei nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei și că a aplicat eronat normele de drept material și procedural, deoarece acestea sunt declarative, lipsite de suport legal și probatoriu.

Analizând legalitatea deciziei instanței de apel contestate, prin prisma criticilor invocate de către recurent, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel corect a concluzionat în privința admiterii parțiale a acțiunii depuse de Anke Möbis.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Grigore Ceban.

Se menține decizia din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Anke Möbis împotriva lui Grigore Ceban, intervenient accesoriu Compania de Asigurări „Alliance Insurance Group” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecători

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Victor Burduh